bericht

Zwolle

Memo

Telefoon (038) 498

Aan Gemeenteraad Zwolle

Van Wethouder Spaans

Datum 27 maart 2025

Onderwerp Schriftelijke beantwoording Raadsvraag nav Raadsdebat Zwolse warmtestrategie, 17 maart 2025

Inleiding
Op 17 maart heeft wethouder Spaans tijdens het raadsdebat over de Zwolse warmtestrategie als onderdeel van Warmteprogramma Aardgasvrij Zwolle, toegezegd de volgende vraag schriftelijk te beantwoorden.

Vraag
Hoe en wanneer de raad wordt betrokken in situaties waarin het voornemen bestaat om bij een wijkaanpak niet te kiezen voor de optie met de laagste maatschappelijke kosten? Hierbij wordt ook ingegaan op de definitie van maatschappelijke kosten die wordt gehanteerd (mevrouw Golunska, Swollwacht).

Beantwoording
Binnen de stappen die gezet worden in de warmtetransitie (het traject vanaf het opstellen van een Warmteprogramma tot aan einde van de levering van aardgas) hebben college en raad verschillende bevoegdheden.
Het college is bevoegd om het Warmteprogramma en het Warmteplan (wijkaanpak) vast te stellen. Dit zijn de stappen 1 en 2, in onderstaande figuur.

Datum 27 maart 2025



1. Vaststellen Warmteprogramma
In het Warmteprogramma staat in welke gebieden we aan de slag gaan met aardgasvrij worden tot 2035 (planhorizon van 10 jaar). Elke 5 jaar wordt dit herijkt. Het in 2025 vast te stellen Warmteprogramma legt de gebieden tot 2030 vast waar een Warmteplan komt en aardgasvrij concreet wordt. We nemen daarnaast op wat de mogelijke warmtealternatieven zijn per gebied en welke onze voorkeur heeft (op basis van maatschappelijke kosten en kosten voor de inwoner).

2. Opstellen van een Warmteplan
Het Warmteprogramma is op hoofdlijnen. We concretiseren plannen vervolgens per gebied, samen met inwoners, bedrijven en instellingen in Warmteplannen, ook wel uitvoeringsplannen genoemd. In de Warmteplannen werken we onder meer het warmtealternatief verder uit, bouwen we aan het draagvlak en werken uit hoe een gebied in 8 jaar tijd aardgasvrij kan worden. Het is géén verplicht plan, maar voor participatie zeer gewenst. Het plan is op zichzelf nog niet bindend voor de stad, alleen voor de gemeente zelf.

3. Wijzigen omgevingsplan
Om de keuzes in het Warmteplan bindend te maken voor iedereen moet het juridisch verankerd worden door een wijziging van het Omgevingsplan. Voorwaarde hiervoor is dat we kunnen onderbouwen dat het voor gebouweigenaren haalbaar en betaalbaar is en het plan uitvoerbaar is. Pas ná wijziging worden het tijdspad en warmtealternatief voor een gebied definitief vastgesteld. Individuele gebouweigenaren hebben altijd de keuze voor andere opties te gaan (mits even duurzaam).

4. Uitvoering
De uitvoering is officieel van start na de wijziging. Met uitvoering bedoelen we alle activiteiten die nodig zijn om het gebied over te krijgen naar een duurzaam alternatief. Denk aan de fysieke aanleg van een warmtenet, het aansluiten van gebouwen en verzwaring van het elektriciteitsnet. Het isoleren van gebouwen door eigenaren en intensieve aanpakken om inwoners mee te laten doen horen hier ook bij. Denk aan subsidies die het betaalbaar maken voor iedereen. De uitvoering is in de praktijk vaak al bezig vanaf stap 2.

5. Einde aardgaslevering
De uitvoering eindigt met het beëindigen van aardgaslevering in het gebied. Dit is na een 'redelijke termijn', waarbij de Wgiw uitgaat van 8 jaar na wijziging van het omgevingsplan (stap 3). Gebouweigenaren die na deze termijn nog niet over zijn op een alternatief, kunnen niet langer rekenen op aardgas. Om als gemeente daadwerkelijk tot het besluit van einde aardgaslevering over te gaan moeten we kunnen laten zien dat iedereen de overstap naar een alternatief heeft kunnen maken.

Figuur; Beleidscyclus naar Aardgasvrij Zwolle, de juridische context

De raad is bevoegd om het Omgevingsplan vast te stellen. Dus de raad besluit over het opnemen van de warmteplannen in het Omgevingsplan en maakt de plannen hiermee juridisch bindend voor de inwoners van Zwolle (zie stap 3). Het Warmteplan is als het ware de onderbouwing voor de wijziging in het Omgevingsplan. Daarin moet de haalbaarheid en betaalbaarheid onderbouwd zijn. Op dat moment is de raad dan betrokken, ook wanneer het voornemen bestaat om niet te kiezen voor de optie met de laagst maatschappelijke kosten. Pas na de wijziging in het Omgevingsplan is het tijdspad en het warmte-alternatief voor een gebied, definitief vastgesteld.

Voor de definitie van maatschappelijke kosten hanteren wij de nationale kosten zoals die zijn berekend in de Startanalyse van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). De Startanalyse is een rekentool, die per buurt, inzicht geeft in de nationale kosten voor verschillende aardgasvrije warmte-alternatieven.

In paragraaf 3.2, Warmteplanproces in en met de buurt van de Zwolse Warmtestrategie is opgenomen welke principes er gehanteerd worden bij het vastleggen van de voorkeurs-warmteoplossing in een Warmteplan. Hierbij zijn de betaalbaar en haalbaarheid zwaarwegend en doorslaggevend voor het op te stellen Warmteplan.

In paragraaf 3.3, Alternatieven voor aardgas, van de Zwolse warmtestrategie, is omschreven de aardgaslevering in een gebied kan pas stoppen als iedereen de kans heeft gehad over te stappen naar een voor hem/haar betaalbaar alternatief.

Vervolg
Het raadsvoorstel wordt geagendeerd voor het besluitvormende raadsplein van maandag 31 maart 2025.